

Uzasadnienie uwarunkowań, które wskazują na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Krajenka”.

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie.

Program określa strategię długoterminową, cele i zobowiązania Gminy do 2023 roku. Przeprowadzona w dokumencie analiza możliwości wskazuje, iż inwestycje wskazane w Programie nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne oraz nie wskazują na prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.

Spośród zadań zaplanowanym do realizacji w ramach Programu, mogących mieć wpływ na środowisko wymienić należy przedsięwzięcia inwestycyjne: termomodernizacje budynków, budowę sal wiejskich, przebudowy i modernizacje dróg, czy wymianę sieci wodociągowej.

Program wskazuje zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie czasowej 2016-2023, a zasięg planowanych działań ogranicza się do obszaru Gminy.

Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej. Możliwe jest wystąpienie jedynie krótkotrwałych oddziaływań na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Na szczeblu lokalnym planowane działania wpisują się w następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju rekomenduje podjęcie działań służących zatrzymaniu procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzeniu zdolności do rozwoju dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym. Dokument ten wskazuje najsilniejsze procesy marginalizacji na obszarach wiejskich, poprzemysłowych i o niskiej dostępności transportowej. Ograniczeniu tych procesów służyć mają spójne działania rewitalizacyjne, których efektem będzie lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza i poprawa sytuacji społecznej. Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka jest spójny z tym dokumentem ze względu na podobne cele obu opracowań.

2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Głównym kierunkiem działań Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest: „Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych- w tym: restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast”, którego celem jest przywrócenie obszarom zdegradowanym (z koncentracją problemów rozwojowych w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, z niskim poziomem przedsiębiorczości, bezrobociem, niską jakością infrastruktury, depopulacją oraz często występującą koncentracją patologii i ubóstwa) funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. Jest to również celem Programu Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka, co pozwala stwierdzić spójność pomiędzy dokumentami.

3. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia.

Z uwagi na konieczność podjęcia wielosektorowego i bardziej zintegrowanego wysiłku na rzecz wyprowadzenia ze stanów kryzysowych obszarów zdegradowanych podjęto próbę wypracowania pakietu rozwiązań, mającego ułatwić przeprowadzanie rewitalizacji w Polsce. Głównym celem NPR jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Do realizacji tego celu

potrzebne jest stworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji na terenie kraju i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia tych działań.

4. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego 2020 roku

W zaktualizowanej Strategii województwa wielkopolskiego jako jedną ze słabych stron wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymieniono marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzeniu pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania tym negatywnym procesom w Strategii określono działania służące wsparciu terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji (cel operacyjny 5.4). Działania te są adresowane do obszarów problemowych- „Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”, które wyróżnia na tle województwa wielkopolskiego koncentracja problemów gospodarczych o charakterze strukturalnym i niekorzystnych zmian na lokalnych rynkach zatrudnienia.

Działania naprawcze koncentrują się przede wszystkim na rewitalizacji terenów przemysłowych, powojaskowych, poeksploatacyjnych, pokomunikacyjnych i powydobywczych oraz dzielnic miast będących w zastoju. Wymaga to budowy kompleksowych programów odnowy, jakim jest LPR Gminy i Miasta Krajenka, obejmujących inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej, czy edukacyjne.

5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, jako dokument planistyczny niższego szczebla, przyjmuje i uwzględnia w swoich ustaleniach postanowienia KPPZK. Jednocześnie uwzględnia cele, które jako kierunkowe dla wszelkich działań samorządu województwa określiła Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.

Cel ogólny w Planie określono, jako zrównoważony rozwój przestrzenny regionu służący wzrostowi poziomu życia mieszkańców, zaś cele szczegółowe, do których w sposób zasadniczy odnieść należy przedmiotowy Program, jako: poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego, zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

6. Strategia Rozwoju Powiatu Złotowskiego

Przedmiotowy Program wpisuje się w Strategię Powiatu Złotowskiego w następujące sfery: GOSPODARKE, PRZESTRZEŃ, SPOŁECZNOŚĆ, EKOLOGIĘ I INFRASTRUKTURĘ. Dla każdego z tych celów wyznaczono trzy cele niezbędne, bez których dany obszar życia społeczno-gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Zwłaszcza w zakresie dwóch sfer stwierdza się komplementarność założeń i kierunków rozwoju, tj.: 1. przestrzeń, gdzie priorytetem jest dostosowanie planowania przestrzennego gmin do ogólnej koncepcji zagospodarowania powiatu i województwa z uwzględnieniem obszarów proturystycznych i nowych lokalizacji pod małą i średnią przedsiębiorczość oraz poprawy komunikacji wewnętrznej i 2) społeczność, gdzie priorytetem w tym obszarze jest zapewnienie całej społeczności powiatu dostępności do wszystkich usług medycznych na poziomie odpowiadającym przyjętym w Polsce standardom. Stwarzanie warunków dostępności do różnych szczebli edukacji i kultury, zapewnienie niezbędnej opieki socjalnej najuboższym przy jednoczesnej ustawicznej pracy jednostek samorządowych zmierzającej do zmniejszenia skali bezrobocia.

7. Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008 – 2017

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka jednym z trzech kluczowych obszarów interwencji samorządu jest zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, telefon, drogi, itp.) jest z pewnością najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz samorządowych. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa nie jest ono jednak wystarczające do zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług publicznych, takich jak usługi zdrowotne, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja oraz przeciwdziałanie takim negatywnym zjawiskom jak ubóstwo, alkoholizm, narkomania. Projekty proponowane w tym celu strategicznym są logiczną kontynuacją i uzupełnieniem dotychczasowych działań podejmowanych na terenie Gminy.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko.

Proponowane w LPR działania, to głównie działania polegające na kontynuacji prowadzonej już w gminie strategii rozwoju. Wskazane w planie kierunki działań inwestycyjnych stanowią działania wynikające z działań własnych gminy oraz zainteresowanych podmiotów na terenie gminy (jednostki organizacyjne, zakłady komunalne, spółki z udziałem gminy).

Wskazać należy, że dokument zawiera zapisy dotyczące kierunków działań w granicach jednej gminy – Gminy Krajenka. Zakres działań określa, głównie kierunki a nie szczegółowe wytyczne co do prowadzenia działań. Szczegóły działania zostaną określone w chwili podjęcia decyzji o ich realizacji, wówczas (jeśli będzie taka potrzeba) zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko- dla przedsięwzięć wymagających takiej procedury.

Realizacja LPR nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie mieszkańców. Założenia LPR, wskazują działania zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Tak więc dla Gminy Krajenka nie wpłynie ona negatywnie na stan środowiska na tym obszarze. Nie przewiduje się zatem wystąpienia negatywnych oddziaływań skumulowanych, długotrwałych oraz nieodwracalnych.

Realizacja LPR dla Gminy Krajenka nie spowoduje także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi, ani zagrożenia dla środowiska. Wszelkie oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały (czas trwania inwestycji). Zapisy Planu wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla poszczególnych komponentów środowiska.

Nie przewiduje się zagrożenia dla wód i ziemi. Poszczególne inwestycje będą wymagały indywidualnego podejścia. Ogólne zapisy wskazują, że realizacja nie powinna także wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru Gminy, ani jej otoczenia.

„Plan” ma na celu przede wszystkim doprowadzenie do rewitalizacji obszarów zdegradowanych pod względem zarówno społecznym jak i przestrzennym.

Realizacja Planu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo. Planowane działania będą prowadzone na terenach zabudowanych nie objętymi formami przyrody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Planie ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją związanych z wykonaniem prac termomodernizacyjnych, remontami i modernizacją dróg), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze, prace

będą wykonywane na terenie zabudowanym i nie będą odbiegać od prowadzonych obecnie prac.

Do istotnych przedsięwzięć możemy zaliczyć:

- 1.Przebudowa i modernizacja budynków socjalnych – Pogórze 11
- 2.Termomodernizacja i przebudowa budynku z przeznaczeniem na mieszkania komunalne - ul. Władysława Jagiełły 9, Krajenka
- 3.Częściowa rozbiórka oraz przebudowa budynków i zagospodarowanie terenów na budownictwo mieszkaniowe komunalne -Krajenka, ul. Ogrodowa 3
- 4.Przebudowa ul. Polnej, Zielnej, Krótkiej, Mickiewicza
- 5.Przebudowa ul. Danaborskiego w Krajence
- 6.Przebudowa ul. Dworcowej i ul. Grochowskiego w Krajence
- 7.Budowa parkingów przy KOK
- 8.Odrestaurowanie dworca PKP przy ul. Dworcowej w Krajence.
- 9.Budowa sal wiejskich w Głubczynie i Skórcie
- 10.Termomodernizacji szkół i przedszkoli
- 11.Budowę sieci kanalizacyjnej w ul. Polańskiego,
- 12.Wymianę sieci wodociągowej z azbestowej na PVC.
- 13.Zagospodarowanie brzegów rzeki Głomia w Krajence (budowa ścieżki rekreacyjno-przyrodniczej).

Dla każdego z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach LPR na etapie ich planowania zostanie przeprowadzona analiza dotycząca konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dla części z zamierzeń zostały już wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, bądź decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku robót związanych z przebudową dróg, każdorazowo przy ustaleniu ostatecznego zakresu przedsięwzięcia zostanie przeanalizowana konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Ewentualne oddziaływania związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego LPR nie wystąpią oddziaływania o charakterze transgranicznym.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.

Ogólna charakterystyka Gminy i Miasta Krajenka

Krajenka – gmina miejsko-wiejska w województwie wielkopolskim, w powiecie złotowskim. Głównym centrum gminy i siedzibą jej samorządu jest miasto Krajenka, położone w centralnej części gminy. Całkowity obszar gminy wynosi 191,79 km².

W granicach gminy wyróżnić można następujące jednostki geomorfologiczne:

- 1) strefę dolin rzecznych (55,0 - 65 m n.p.m.),
- 2) strefę powierzchni sandrowych (80,0 – 100,0 m n.p.m.)
- 3) strefę wysoczyzny morenowej (100,0 – 125 m n.p.m.).

Gmina Krajenka charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. Główne elementy rzeźby gminy powstały w okresie ostatniego zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego). Obszar wysoczyzny i wyższy poziom sandrowy Głomi pochodzi z okresu fazy poznańsko-dobrzyńskiej (subfazy krajeńskiej), a niższy poziom sandrowy Gwdy pochodzi z okresu fazy pomorskiej.

Pod względem administracyjnym gminę tworzy 16 miejscowości stanowiących jednocześnie sołectwa. Według danych GUS, w 2014 roku liczba ludności w gminie Krajenka wyniosła 7612 mieszkańców, z czego 50,72% stanowiły kobiety, a 49,28% mężczyźni.

Według danych ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2014 r. zasoby mieszkaniowe w gminie Krajenka wynoszą 2197 mieszkań. Ich łączna powierzchnia to 190229 m².

W przypadku energii cieplnej na terenie gminy Krajenka nie ma centralnego systemu ciepłowniczego. Większość gospodarstw domowych ogrzewana jest poprzez kotłownie lokalne lub indywidualne kotłownie opalane głównie węglem i jego pochodnymi, olejem opałowym lub drewnem. Część gospodarstw domowych opalanych jest gazem.

Gmina i Miasto Krajenka podlegają pod strefę wielkopolską. Jest to strefa, w której dokonuje się oceny jakości powietrza.

Na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim z 2013 r.” na terenie Gminy Krajenka stwierdzono przekroczenie stężeń następujących substancji: pyłu zawieszonego PM10, oraz benzo(a)pirenu.

Wszystkim strefom, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 przypisano klasę C. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano podwyższone stężenia benzo(a)pirenu przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów wszystkie strefy w województwie zaliczono do klasy C.

Infrastruktura drogowa gminy jest dobrze rozwinięta i opiera się na drogach wojewódzkich i powiatowych. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie o łącznej długości 30,33 km. W przypadku dróg powiatowych ich łączna długość wynosi 43,2 km z czego na drogi zamieskie przypada 39,7 km, a na drogi miejskie – 3,5 km .

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Krajenka znajdują się 2 obszary Natura 2000:

Puszcza nad Gwdą – Obszar o łącznej powierzchni 77 678,9 ha, położony jest na terenie województwa wielkopolskiego w powiatach pilskim i złotowskim oraz województwa zachodniopomorskiego w powiecie wałeckim. Obszar Puszczy nad Gwdą to rozległy kompleks leśny. Rzeźba terenu jest pogłaczalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Największą rzeką Obszaru jest Gwda, prawy dopływ Noteci. Gwda jest zasilana przez kilkanaście niewielkich dopływów, najważniejsze to: Rurzyca, Piława i Płytnica. W obrębie ostoi znajdują się także połacie łąk kośnych; pola orne mają niewielki udział powierzchniowy. Na terenie ostoi zachowały się umocnienia z lat 1934-1945 (Nadarzyce, Szwecja, Jastrowie) - potencjalne zimowiska nietoperzy.

Występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z tego 21 to gatunki lęgowe bądź prawdopodobnie lęgowe, co najmniej 10 to gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: gągoł, włochatka, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, lerka, puchacz

(PCK) i rybołów (PCK). Jedno z 5 wolno żyjących stad żubra w Polsce (ok. 25 os.). Czyste nizinne rzeki - dopływy Gwdy (Płytnica, Rurzyca i Piława) o charakterze "pstrągowym". Częste jest występowanie dobrze wykształconych rozległych kompleksów źródliskowych ze specyficzną szatą roślinną. Cenne lasy liściaste (głównie buczyny), z licznymi oczkami wytopiskowymi w okolicach Wałcza (Bukowina).

Ostoja Pilska –Obszar o łącznej powierzchni 3068,62 ha, położony jest na terenie gmin: Trzcianka, Krajenka, Piła, Kaczory, Szydłowo, Ujście i Wysoka. Ostoja Pilska chroni zespół najcenniejszych obszarów przyrodniczych położonych w północnej Wielkopolsce, niedaleko Piły, szczególnie bogatych w siedliska Natura 2000. Fizjograficznie obszar ten usytuowany jest w większości w obrębie południowej części mezoregionu Dolina Gwdy, fragmentami wkracza na Równinę Wałecką (na północnym wschodzie), Pojezierze Krajeńskie (na północnym-zachodzie), a w południowej części - w Dolinę środkowej Noteci. Geomorfologia tego obszaru związana jest z głównie z postojem lądolodu w czasie ostatniego zlodowacenia. Ostoja Pilska w całości położona jest na obszarze pomiędzy morenami czołowymi na linii Czarnkowa i Chodzieży na południu, a morenami usytuowanymi pomiędzy Wyrzyskiem, Wysoką, Strącznem i Zawadą. Większość położonych w Ostoi jezior jest pochodzenia rynnowego i wytopiskowego. Ostoja Pilska pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000, stanowi jeden z bogatszych obszarów Wielkopolski i szerzej Zachodniej Polski. Licznie reprezentowane są rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki roślin, zwierząt i innych królestw świata żywego, w tym wiele podlegających ochronie prawnej oraz rzadkie i zagrożone wymarciem w regionie i kraju zbiorowiska roślinne. Na terenie gminy znajduje się jeden obszar szczególnie istotny pod względem typów siedlisk: Obszar pomiędzy Jeziorem Wapińskim i jeziorem Kleszczynek a Jeziorem Czarnym k. Jeziorek. Fragment obejmujący ramienicowe Jezioro Wapińskie. Jezioro Wapińskie reprezentuje typ mezotroficznego jeziora ramienicowego zdominowanego zwłaszcza w częściach południowozachodniej i środkowo-zachodniej przez rozległe łąki ramieniowe. Jezioro Wapińskie jest także historycznym stanowiskiem gatunku Natura 2000 - jezierzy giętkiej, stwierdzonego tu pod koniec XIX w. przez Casparego (voucher w TRN w Toruniu). Pomimo poszukiwań nie udało się dotąd odnaleźć powtórnie jezierzy giętkiej w Jeziorze Wapińskim.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 19 pomników przyrody (lipa drobnolistna, klon srebrnolistny, cis pospolity, dąb szypułkowy, jesion wyniosły, wiąz)

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Gminy Krajenka jest jeden obszar chronionego krajobrazu:

Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy – został utworzony 1 lipca 1989 roku. Całkowita powierzchnia tego obszaru to 93 910 ha. Na teren gminy przypada 3 275 ha. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Obszar chronionego krajobrazu przypada na następujące gminy: Okonek, Jastrowie, Lipka, Złotów, Tarnówka, Krajenka, Kaczory, Szydłowo i m. Piła.

Planowane w strategii kierunki mają na celu poprawienie m.in. jakości środowiska przyrodniczego Gminy i Miasta, zarówno w aspekcie rozwoju gospodarczego, ekonomicznego, społecznego i w aspekcie ekologicznym. Plan jest z założenia zbiorem działań i przedsięwzięć mających na celu poprawę sytuacji w środowisku naturalnym Gminy i Miasta, szczególnie jakości powietrza.